

[CONSTANTIJN HUYGENS] (DEN HAAG)
AAN FREDERIK VAN DOHNA [COPET?]
28 JANUARI 1666
6515

Antwoord op Dohna's brief van 13 december 1665 (verloren).

Samenvatting: Huygens verwijt Dohna, dat deze zich negatief over Huygens' inzet heeft uitgelaten. Huygens zendt Dohna een brief van Amalia voor de rechtbank van Dôle. In het postscriptum meldt hij een gedicht en twee gigue mee te sturen.

Bijlagen: Amalia van Solms aan de Rechtbank van Dôle (afschrift); 'Ad Comitem Dominum de Dona' (Huygens; gedicht 1665); 2 gigue (Huygens).

Primaire bron: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLIX, dl. 2, p. 1195: afschrift (Constantijn Huygens jr.).

Vroegere uitgave: Worp 6, nr. 6515, p. 176: samenvatting.

Namen: Sébastien Chièze; Espérance Ferrassières (gravin van Le Puy Montbrun); Francisco de Moura y Cortereal (markies van Castelrodrigo); Jacob van Wevelinckhoven; Willem III; George van Württemberg Montbéliard.

Plaatsen: Brussel; Dôle; Franche-Comté; Montbéliard; Montjarat; Salins.

Titels: *Ab omnibus iniquitatis meis* (Pathodia 7).

Glossarium: gigue (gigue); pseume (psalm).

Transcriptie

Copie.

¹À Monsieur le Comte de Dona.

À La Haye, ce 28e Janvier 66.

Monsieur,

Je receus avant-hier les assurances qu'il vous a plu me donner par vostre lettre du 13e de mois, de ce que toutes celles, que je vous ay quotées par la miene du 24e Décembre, vous ont esté bien rendues, et c'est ce que redouble mon estonnement, quand je repense à l'opinion dont vous avez voulu estre supcectible, de ce que j'aurois négligé les interests de Son Altesse aux affaires de Bourgogne et particulièrement en celle de Montbéliard, dont je vous ay rendu un compte si exact dans le troisieme jour après mon retour en ce país. J'ose espérer, Monsieur, qu'en entretenant Son Altesse Monseigneur de ce, dont j'ay parlé en ma dernière du 14e de ce mois, vous aurez songé à quelqu'autre chose et, en laissant donc là ceste matière, je viens à celle qui nous importe beaucoup d'avantage.

C'est que Monsieur Chièze nous ayant remonstré qu'à son advis le meilleur et plus fort expédient pour accrocher le procès de Montbéliard seroit que Son Altesse Madame fust contenté d'en escrire en termes doux et généreux au Parlement de Dôle, elle s'y est volontiers laissée disposer et vous trouverez cy-jointe la copie de ceste harangue moins que de Gascon, c'est à dire, ni courte ni bonne, mais telle que de ses graces Sadite Altesse l'a voulu agréer. On en envoie l'original à Monsieur Chièze pour le mettre en œuvre comme il jugera bon estre. Mais pour mieux faire agir ce ressort, qui avec celui que nous faisons jouer à Bruxelles, est nostre sacra anchora, on estime, Monsieur, que vostre présence seroit utile et nécessaire, et Son Altesse Madame m'a commandé expressement de vous dire de sa part, qu'elle seroit bien aysé que vous prissiez la peine de faire ce voyage pour peu de jours. Je vous dit sincèrement que je n'ay pas manqué de remonstrer le peu de plaisir qu'il y a aujourd'hui au passage du ²Mont-Jura, mais on ne m'a respondu là-dessus qu'à bouche close par quoy

---

1. Naam geadresseerde autograaf.
2. Montjara.

aussi, selon le pseume Obmutui et non aperui os meum, que si entretant le Sieur Wevelichoven obtient quelque chose du Monsieur de Castelrodrigo in lucro erit, et l'un office à nostre advis ne fera point de mal à autre. Dieu vueille, que tous deux, ou l'un, ou l'autre, puisse réuscir. Le danger qu'on y court m'empesche souvent de dormir, mais en fin il faut s'acquitter de tout son possible et laissez Dieu faire. Je le prie de vous bénir de toute prospérité et suis à tousjours,

Monsieur,

vostre très-humble et très-obéissant serviteur,
[etc.]

J'ay fort casuellement retrouvé le petit papier de Salins, où j'avoy marqué ces vénérables quatre vers, dont nous parlâmes en ce voyage-là. Il n'y a rien de bon que matière, mais je ne l'ay osé refuser à la civilité de vostre instance. Voyci de plus, deux autres giques du crû de mon pèlerinage. J'espère que la bonne ³main qui doit executer suppléera à mes grands défauts, et rens graces très-humbles à Madame la Comtesse de Dona, de ce qu'elle a la bonté de faire semblant qu'elle m'estime capable de luy rendre quelque pauvre service.

Vertaling

Aan mijnheer de graaf van Dohna.

Den Haag, 28 januari 1666.

Mijnheer,

Ik heb eergisteren uw ⁴brief van de 13de van deze maand ontvangen waarin u verzekert dat alle brieven die ik heb genoemd in de ⁵mijne van 24 december [1665] door u goed zijn ontvangen, hetgeen mijn verbazing doet verdubbelen, wanneer ik mij de mening voor de geest haal, waarvoor u zich ontvankelijk heeft getoond, namelijk dat ik de belangen van Zijne ⁶Hoogheid in de Franche-Comté, en vooral die in Montbéliard, zou hebben verwaarloosd, terwijl ik u wat die betreft een zo nauwkeurig ⁷verslag heb gestuurd drie dagen na mijn terugkeer in dit land. Ik durf te hopen, mijnheer, dat u, toen u zich met mijnheer Zijne Hoogheid hebt onderhouden over wat ik in mijn laatste brief van de 14e van deze maand heb geschreven, iets anders in uw hoofd zult hebben gehad, en, deze zaak nu achter ons latend, kom ik op de kwestie die voor ons van veel groter belang is.

Het is namelijk zo dat, nu de heer [Sébastien] Chièze ons andermaal heeft uiteengezet dat naar zijn mening de beste en meest effectieve weg om greep te krijgen op het proces in Montbéliard zou zijn dat mevrouw Hare ⁸Hoogheid zich tevreden zou stellen met in voorzichtige en welwillende bewoordingen erover te schrijven aan de Rechtbank van Dôle, zij zich gaarne daartoe heeft willen bereid verklaren, en u zult hierbij het ⁹afschrift van dit lange plechtstatige verhaal, dat bijna snoeverij is, aantreffen, dat wil zeggen, het is niet kort en evenmin goed, maar van dien aard dat Hare Hoogheid er dankzij haar goedgunstigheid mee heeft willen instemmen. Het origineel is naar de heer Chièze gezonden, teneinde er gebruik van te maken zoals hem dat goeddunkt. Maar om dit hulpmiddel beter te kunnen laten werken in deze kwestie, die samen met die waarmee we ons in Brussel bezighouden, momenteel ons ¹heilig anker¹ vormt, denkt men, mijnheer, dat uw aanwezigheid nuttig

---

3 <mains>.

4. Dohna aan Huygens, 13 januari 1666 (verloren?).

5. Huygens aan Dohna, 24 december 1665 (Worp 7, nr. 6492, p. 166).

6 Willem III.

7. Huygens aan Dohna, 8 oktober 1665 (verloren, zie Huygens aan Dohna, 5 november 1665 [Worp 6, nr. 6469, pp. 158-159]).

8 Amalia van Solms.

9. Amalia van Solms aan de Rechtbank van Dôle, eind januari 1666 (verloren?).

en noodzakelijk zou zijn, en Hare Hoogheid heeft mij uitdrukkelijk opdracht gegeven u namens haar mede te delen dat het haar aangenaam zou zijn wanneer u de moeite zoudt willen nemen over enkele dagen deze reis te aanvaarden. Ik zeg u in alle oprechtheid dat ik niet heb nagelaten te wijzen op het geringe genoeg dat men in dit jaargetijde kan ontlennen aan de doortocht van het Jura-gebergte, maar men heeft mij daarop slechts met zwijgen geantwoord, waardoor het ook, volgens de psalm ¹⁰ *Ik heb gezwegen en mijn mond niet geopend*,¹ wanneer de heer [Jacob van] Wevelichoven tussen deze dingen door nog iets van de ¹¹heer van Casteldrodrigo zou verkrijgen, *ten voordeel zal strekken*,¹ en de ene dienst naar ons idee de andere zeker geen kwaad zal doen. Moge het Gods wil zijn dat beide, of de een of de ander, kunnen slagen. De gevaren die men ermee loopt houden mij dikwijls uit de slaap, maar uiteindelijk moet men alles doen wat in zijn macht is en het verder aan God overlaten. Ik smeed Hem u te zegenen met alle voorspoed en ben voor altijd,

mijnheer,

uw nederige en gehoorzame dienaar
[enz.]

Ik heb geheel toevallig het papiertje uit Salins teruggevonden waar ik die vier eerbiedwaardige ¹²versregels op had geschreven, waarover wij op die reis hebben gesproken. Er is weinig goeds aan, behalve de keuze van het onderwerp, maar ik heb ze u niet durven onthouden omwille van de eer van uw verzoek. Daarbij gaan bovendien nog twee *gigues*, uit de oogst van mijn pelgrimage. Ik verwacht dat de geoefende hand die deze moet uitvoeren mijn grote tekortkomingen zal compenseren, en breng tevens nederig dank aan mevrouw de ¹³gravin van Dohna, daar zij de goedheid heeft gehad mij in staat te achten haar enige schamele diensten te bewijzen.

---

10. Psalm 39, vers 10 (*Pathodia* 7).

11 Francisco de Moura y Cortereal, markies van Casteldrodrigo.

12. 'Ad Comitum Dominum de Dona,' Salins, 25 augustus 1665 (*Gedichten* 7, p. 88).

13. Espérance Ferrassières, gravin van Le Puy Montbrun.